



ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •



65 ÅRGANG

21. MAI 1953

A V I N N H O L D E T : NR.
GI P L A S S F O R P I N S E Å N D E N ! - D E N K J E M P E N D E K I R K E 20
I P O L E N O G T S J E K K O S L O V A K I A - P A S T O R A U G .
R O T T I E R I N M E M O R I A M - H I S T O R I S K P E R S P E K T I V - 21
E T P O P U L Æ R T J U B I L E U M - L I T T E R A T U R - U T L A N D E T

N E S T E N U M M E R K O M M E R 4 . J U N I 1 9 5 3 .

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchaussen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8: Høymesse.

ARENDAL:
St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:
St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:
St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:
St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:
St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:
St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:
St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:
St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:
St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:
St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:
Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:
Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 537735.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:
St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:
St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:
St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 24. MAI: 1. Pinsedag. Ep. Ap. gj. 2, 1—11. Ev. Joh. 14, 23—31.

MANDAG 25. MAI: 2. Pinsedag. Ep. Ap. gj. 10, 34 og 42, 28. Ev. Joh. 3, 16—21. Tirsdag: I oktaven. Onsdag: Imbredag. Torsdag: I oktaven. Fredag og lørdag: Imbredager.

SØNDAG 31. MAI: Treenighetssøndag. Ep. Rom. 11, 33—36. Ev. Matt. 28, 18—20. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Marcellinus, Peter og Erasmus, martyrer. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Kristi Legemsfest. Fredag og lørdag: I oktaven for Kristi Legemsfest. Ep. I. Kor. 11, 23—29. Ev. Joh. 6, 56—59.

SØNDAG: 7. JUNI: Feiring av Kristi Legemsfest.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5.
Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag:
Kl. 9—13.
Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet
+ porto kr. 4.80. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert
postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag aften
uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. om-
slagsside).

R. C. BERTHELSENS EFTF.

Farvehandel

Glass, tapeter, vaskeartikler

Henr. Wergelandsgt. 32

Kristiansand S.

Tlf. 2270



N.K.K.F.s
Utdanningsfond for
katolsk ungdom

Søknader med anbefaling fra vedk. sokneprest må være innsendt innen 15. juni 1953 til styrets formann, fru Ingrid Straith Solberg, Prinsessealléen 2, Skøyen, Oslo.

HUSK KONTINGENTEN TIL
N. K. K. F.

St. Gudmunds legat

Til opphold ved katolske skoler for barn fra ubemidlede katolske hjem i Norge.

Søknader med anbefaling fra vedk. sokneprest bes sendt snarest til Prioeren for Dominikanerne, Neuberggaten 15, Oslo.

Mariakongregasjonen, Oslo

Onsdag 3. juni: Møte i St. Josephs Kapell kl. 19.30. Deretter samvær i foreningslokalet.

Fredag 12. juni, Jesu Hjertefesten: felleskommunion under fromessen i St. Olavs kirke. Fellesfrokost.

Søndag 14. juni: Tur til Persbråten. Tog fra Østbanen kl. 8. Styret.

Er Deres familie tilstrekkelig trygget?
Hos oss får De den forsikringsform
De har behov for

Gulli & Rokk

Assurans

Stortingsgt. 22
Sentralbord 33 44 00
OSLO



FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
St. Pauls Kirke
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus
Øyenklinikken }
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar

Gi rom for Helligånden!

Det er om Den hellige ånd det står skrevet på den første side i Den hellige skrift: «Og jorden var øde og tom og der var mørke over avgrunnen; og Guds ånd svevet over vannene. Han sa: Bli!»

Den hellige ånd er verdens byggmester. Han øste av Den guddommelige allmakt og visdom. Han svevet over det skapte stoff og skapte av den uordnede materie en verden av orden og skjønnhet. Av Det guddommelige livs uuttømmelige oppkomme tilførte han det skapte vesen livskraft, slik at en trinvis utvikling formet et stadig mer fullkomment levende vesen. Om menneskets forhold til den samme utvikling, vet vi intet for sikkert, men som skapt vesen sto det fram som kronen over all skapningsrikdom. Og selv om rikdommen i verdens tidligste ungdom til dels gikk tapt i den katastrofe vi kjenner som syndefallet, er likevel vår verden ennå rik på krefter og liv. Hver ny forbausende oppfinnelse som gjøres og som menneskene fryder seg over, er et *Te Deum* til Helligånden, for en slik oppfinnelse er en virkning av den kraft og rikdom han i tidenes morgen forlenet verden med. Helligåndens første komme var begynnelsen til den synlige verden.

Annen gang Helligånden kom til vår jord, kom han for å bygge opp i en uordnet verden, for å grunnlegge et mektig og ordnet rike. Dette skjedde etter Kristi himmelfart. Apostlene var en forskremt, motløs liten flokk. De var som barn som sto tilbake uten noen foreldre, eller var som vandringsmenn som gikk modig omkring så lenge veiviseren var blant dem, men som nå, da han hadde forlatt dem, ikke visste hvilken retning de skulle ta ved første veikrysset de møtte. Deres Herre hadde lagt på dem en jordomspennende oppgave: å omvende hele verden ved å forkynne Evangeliet, å fornye hele menneskeheten ved å tilføre den sakramental kraft, å forene folkene i Kristi Kirkes verdensomspennende bygning. Og de visste ikke om de skulle le av det urimelige forlangende Herren hadde stillet dem, stillet til disse ulærde, jødiske fiskere og bønder, eller om de skulle gråte over sin ynkelige svakhet og manglende evne til å løse en slik oppgave. Men pinsedag kom Helligånden over dem. Da ble en ny skapning til. En ny verden ble kalt til live i dem. I Helligåndens ild ble all trossvakhet og motløshet, all frykt og usikkerhet brent bort. Lynsnart ble deres forstand illuminert, slik at Mesterens ord, som hadde

ligget uforstått i deres hjerter, plutselig sto klart lysende for dem. De følte seg rede til å bringe hvilke som helst ofre, de ble fylt av lydighetens ånd, av tro og mot. Deres ord ble inngitt en fengende kraft, slik at massene ble fanget inn av den første paves preken og vunnet for den unge Kirke. I tillit til Helligåndens videre virke gikk de nå ut i verden og tok fatt på verket.

Den samme Helligånd svever også over *vår* hverdag. Et av de falskeste ord i sproget er ordet *tilfeldighet*. En kristen burde aldri ta dette ord i sin munn. I det ligger nemlig en fornektelse av det guddommelige forsyn, den villfarelse at vi er prisgitt blinde krefters vilkårlige spill. Det finnes gåter i vårt liv. Det finnes meget som vår kortsynthet ikke kan gjennomskue, ja, som overhodet ikke lar seg erkjenne. Men det finnes intet tilfeldig! Helligånden har planlagt vår livsvei, er arkitekten til vårt livs bygning. Som byggmesteren ikke tar til med et byggverk uten at det på forhånd er planlagt i minste detalj, lar Gud intet menneskebarn komme til verden uten at en plan er lagt for det. I denne plan er alle de momenter satt som blir byggestener i det enkelte menneskes liv: arveanleggene, gode og dårlige innflytelser, de eksempler foreldre og slektninger, lærere og kamerater, venner og uvenner gir. Alt dette er samlet og tatt med i en vidunderlig enhetsplan, der målet er Guds forherligelse og den udødelige sjels evige frelse. Og Helligånden er også dette levende byggverks utførende arkitekt. Daglig, ja hver stund på dagen taler han til oss ved de tilskikkelser han griper inn i vårt liv med, og som er som sporskiftene for vår livsvogn. Hvert øyeblikk taler han til oss i vår samvittighet. Men han tvinger oss aldri. Gud ønsker ikke slaver, men høyreiste mennesker av fri vilje. Fornem og storsinnet er han overfor oss, selv når vi viker av fra hans viljes vei. Han leder oss igjen til å søke *hans* vei, og til og med av synden gjør han en byggesten til det gode, til bruk i vårt livs byggverk. Så nærværende virker Helligånden over vårt livs byggeplass, at den gamle kirkelærer Origines kunne si: «Den kristne har pinse hver dag.» Dette er vårt kall — som da verden ble skapt, og som på apostlenes pinsedag: å være åpne for Helligånden, lytte til hans stemme. «Gi rom for den Hellige Ånd!» var da også ord som ble uttalt i vårt dåpsritual!

J. Hastler.

Den kjempende kirke i Polen og Tsjekkoslovakia

Kirkens stilling i Polen forverret

Hittil er det gått Kirken i Polen bedre enn i andre land bak jernteppet. Ved å inngå mindre kompromisser med de kommunistiske makthavere er det lykkes hierarkiet å bevare Kirkens ytre struktur intakt. I de siste måneder er stillingen imidlertid betraktelig forverret. I Vatikanet noterer man med dyp smerte at tallet på katolske prester og legfolk som under kommuniststyrets press er blitt kollaboranter, er stigende. De sier seg på den måte løs fra Rom og blir automatisk ekskommunisert. Denne utvikling fører på den annen side til at kommuniststyret går brutalere fram mot de katolikker som holder fast ved Rom, og at det tar mindre hensyn til det polske folks hengivenhet til Kirken.

Kommuniststyrets holdning overfor de legale biskoper, dvs. overfor de biskoper og kirkelige dignitærer som holder fast ved Rom, har allerede nådd en grad av fiendtlighetsinnethet som lar en frykte det verste.

Meget virksomt og ikke uten fremgang arbeider organisasjonen til de s.k. patriotiske prester. I løpet av de siste måneder har et forferdende stort antall av lærere og mange studenter ved de teologiske fakulteter sluttet seg til denne organisasjon, likeledes flere professorer ved det katolske universitet i Lublin. Ved dette universitet er i den siste tid alle anti-kommunistiske elementer fjernet ved arrestasjon, slik at veien ligger åpen for kommunistisk infiltrering ved dette eneste gjenværende katolske universitet bak jernteppet.

Polens kommunist-sympatiserende katolikker er gruppert om tidsskriftene «*Slowo poszechne*» («Ordet for alle») og «*Dzie i Jutro*» («I dag og i morgen»). De har også fått seg overdradd ledelsen av den katolske velferdsorganisasjon «*Caritas*». De pro-kommunistiske katolikker er dessuten offisielt representert i det nye, polske parlament hvor de har fem plasser, i komitéen av «fredskjempere» der de har 8 medlemmer, hvorav to i presidiet, og også representanter i komitéen for katolske intellektuelle som er tilsluttet «fredskjemperne»s komité; i sammenslutningen av «Kampfeller for frihet og demokrati», som har opprettet et særlig utvalg for katolske prester, og endelig i ledelsen av Det polsk-sovjetrussiske vennskapsforbund hvor det sitter to venstre-orienterte katolikker. Alle disse katolikker er selvsagt ekskommunisert.

Den store anti-kirkelige aksjon som nå er innledet av kommuniststyret i Varsjava, tar sikte på å utnevne folk fra disse kretser til ledere av bispedømmene. Begynnelsen ble gjort i november i fjor, da den ekskommuniserte, tidligere katolske geistlige *Filip Bednorz*, som var visepresident for tidligere presters sentralkomité i sammenslutningen av «Kampfeller for frihet og demokrati», ved et regjeringsdekret ble utnevnt til generalvikar for bispedømmet Kattovice, nøyaktig etter den oppskrift som var blitt praktisert i Tsjekkoslovakia tidligere. I de-

semer i fjor forbød kommuniststyret mgr. *Beziak* som tidligere var fordrevet fra erkebispedømmet Lemberg etter at det var avstått til Sovjetunionen, og som hadde overtatt ledelsen av erkebispedømmet Krakow, å utøve sine funksjoner og arresterte ham; deretter ble domkapitlet i Krakow tvunget til å «velge» den tidligere katolske geistlige *Franciszek Jopp* til generalvikar. En ny polsk lov bestemmer at kommuniststyrets avgjørelse med hensyn til valg av «kirkelige» embedspersoner skal være utslagsgivende. For ikke ytterligere å vanskeliggjøre stillingen for de katolikker som holder fast ved Rom, har Vatikanet derfor avstått fra å utnevne nye biskoper.

I nær fremtid vil en ny skinn-prosess bli ført i Varsjava mot kirkelige dignitærer; allerede i februar ble det statlige propagandamaskineri satt inn mot fem medlemmer av det polske hierarki; de vil etter alt å dømme fremtre som de hovedanklagede i denne prosess.

Foruten den allerede nevnte mgr. *Beziak* dreier det seg om erkebiskopen av Vilna, mgr. *Jabrzykowski* (som etter at hans erkebispedømme ble røvet av Sovjet, har oppholdt seg i Bialystok), biskopen av Siedlce, mgr. *Swirski*, hjelpebiskopen av Gnesen, mgr. *Bernacki* og hjelpebiskopen av Varsjava, mgr. *Majewski*. Mgr. *Beziak* blir i kommunistpressen bare omtalt som «Vatikanets spion».

Biskopen av Pommern, mgr. *Kowalski*, synes å være blitt underkastet kommunistenes redselsfulle «psykotekniske behandling». Etter ukelang «pleie» — etter alt å dømme i et fengsel — har han egenhendig skrevet et brev til «statspresident» *Bierut* og anklaget seg selv for de frykteligste forbrytelser. Til sine omgivelser skal han imidlertid senere ha sagt at han overhodet ikke husker at han har skrevet et slikt brev.

Forfølgelsen i Tsjekkoslovakia går videre

Meldingene om kirkeforfølgelsen i Tsjekkoslovakia er blitt sjeldnere i de siste måneder. Utad skjer det intet sensasjonelt, da alt som kunne bryte ned Kirkens ytre struktur, er gjort. Men det betyr ikke at kommunistene har hatt held med seg i sine forsøk på å utrydde Kirken i Tsjekkoslovakia; den lever mektig videre som *katakombekirke*; det betyr heller ikke at kampen ikke raser videre: nettopp i det skjulte blir det kjempet videre om det vesentligste, om menneskenes sjeler.

Man kan for øvrig notere at kommuniststyret utad har måtte slå retrett på ett frontavsnitt, nemlig når det gjelder behandlingen av de nonner som er knyttet til sykepleien.

Innenfor rammen av nyordningen av hele det «folkedemokratiske» sunnhetsvesen, som ledes av den ekskommuniserte katolske geistlige *Plohjar*, var det planen å skjulte alle ordenssøstre i sykepleien ut. Dette skulle ha vært gjennomført i 1952. Men de stadig voksende krav fra Moskva til den tsjek-

kiske rustningsindustri, som arbeider under høytrykk for den røde armé og lydstatenes militære opprustning, nødvendiggjorde at planene måtte legges om. Fysisk sterkere kvinner måtte tvangsinnsettes i tungindustrien og fysisk svakere utdannes for kontorstillingene, slik at den mannlige arbeidskraft der også kunne bli «frigjort» for tungindustrien. De kvinner som var utpekt til sykepleien, måtte da «omdirigeres», og det ble nødvendig å la de katolske ordenssøstre fortsette sitt arbeide i sykepleien. *Fierlinger*, som leder «kontoret for kirkelige anliggender», har ennå ikke maktet å overvinne sin ærgrelse over at dette «kompromiss» ble nødvendig og søker derfor å sjikanere de katolske sykesøstre mest mulig. Således har han sørget for at de ikke får foreta reiser uten særlig tillatelse. De ordenssøstre som ikke er knyttet til sykepleien, er for lengst satt inn som tvangsarbeidere i industrien og i det kollektiviserte jordbruk. Utenfor arbeidstiden holdes de innesperret i s.k. «konsentrasjonsklostre». Også disse søstre utsettes for stadig sjikanering bl. a. ved at de hyppig forflyttes fra det ene arbeidssted til det annet. Ordenssøstrene i Praha ble således først satt inn i arbeide i Mähren, så overført til grenseområder i Böhmen hvor arbeidsforholdene er vanskeliggjort ved at «konsentrasjonsklostrene» ligger langt vekk fra arbeidsstedene. Kors-søstrene som er overført til konsentrasjonsklosteret Bernsdorf ved Tratenau, må således hver dag tilbakelegge en strekning på 6 kilometer for å nå fram til sitt arbeidssted. Og 60 slovakiske søstre som arbeider i en ullvarefabrikk i Neudek i nærheten av urangruvene i Joachimsthal, får ikke bære ordensdrakten under arbeidet.

Prestene som er internert i konsentrasjonsleiren Hajek ved Praha, et tidligere fransiskanerkloster, er satt inn som jordbruksarbeidere i omegnen og i glass- og bokbinderhåndverket. Gamle og syke prester er internert i leiren Moravec i nærheten av Velike Mezirice i Mähren. Under lufteturene i leirens park overvåkes de av politiet og får ikke komme i kontakt med de prester som ennå er frie, og som arbeider i omegnen. For å imøtegå den hviskepropaganda som er i sving om mishandlingen av disse prester, sendte kommuniststyret en frafallen prest, *Joseph Benesch*, med oppdrag å sette opp en «offisiell rapport». Men de internerte prester nektet å snakke med ham og lot seg heller ikke «smilende» fotografere av kommunistpressens pressefotografer som var møtt fram for anledningen. Verst har de prester det som er innesperret i fengslet i Mirov, fordi de angivelig skal ha motarbeidet det «folkedemokratiske styre». De er satt i eneseller, er dårlig ernært og kledd og blir sadistisk behandlet av vokterne. En flyktningeberetning sier at disse prester i stedet for den daglige luftetur stilles opp til murene i fengselsgården, der de må stå urørlig en times tid. Selv om vinteren er de meget dårlig kledd og må arbeide som vei- og bygningsarbeidere. Prestekonsentrasjonsleiren i Brno som er den siste som er opprettet, er bestemt for yngre prester, som også må yte militærtjeneste. Alle prester i alderen fra 26 til 38 år er brakt hit fra alle enheter i arméen, og de som ikke har fullført 2 års verneplikt, er tvangsinnsett som veiarbeidere i omegnen. De får en liten timelønn på 9 tsjekkiske kroner, hvorfra trekkes godtgjørelse for oppholdet i leiren.

800 års jubileet i Trondheim 25.—27. juli

Som kjent er Metro Trafikk A/S etter anmodning fra St. Olavs forbund blitt overdratt reisearrangementet i forbindelse med kirkejubileet i Trondheim i juli i år.

Innkvarteringen i Trondheim. I alt er sikret overnattingsmuligheter for ca. 160 deltagere, herav 50 plasser på Bispehaugens skole, basert på ungdom. De resterende sengeplasser er reservert på hoteller, studenthjem etc. og prisen pr overnatting pr. person varierer fra ca. kr. 6.— til ca. kr. 12.—. Dersom deltagerantallet skulle overskride ca. 160, kan privat innkvartering sikkert ordnes.

Metro akter å sette opp 2 reisemuligheter, den ene med jernbane og den annen med buss.

Jernbanereisen blir satt opp med avgang fra Oslo den 25. juli om aftenen med ankomst til Trondheim den følgende dag om morgenen, og avreise fra Trondheim den 27. juli om aftenen med ankomst til Oslo den 28. om morgenen. Denne reise er satt opp med henblikk på de deltagere som vil være til stede i Trondheim, men gjennomføre reisen på kortest mulig tid. Et begrenset antall soveplasser kan påregnes, og en finner det rimelig at disse i første rekke tildeles eldre deltagere. Det er tatt opp forhandling med Norges Statsbaner, Hovedstyret, angående muligheten for å sette til en, eventuelt flere sett sovevogner.

Det er innvilget gruppemoderasjon for togreisen dersom minst 50 personer melder seg. Legitimasjonen må da gå gjennom Metro. I så fall vil prisen for reisen Oslo—Trondheim—Oslo, 3. kl. uten sovevogn bli ca 90 kroner. Tillegg for sovevogn er kr. 12.— en vei.

Bussreisen vil bli gjennomført med avreise fra Oslo den 25. juli om morgenen med ankomst til Trondheim samme aften. Hjemreise fra Trondheim den 28. juli om morgenen, ankomst til Oslo samme dags aften. Reisen krever for bussturens vedkommende 4 reisedager inklusiv opphold i Trondheim.

Bussturen vil komme på ca. 80 kroner pr. person, alt avhenger av deltagerantallet. Det vil bli benyttet spesialbyggede turbusser med høyryggede stoler.

Inntegningsfristen er forlenget til den 30. mai d. å., men en vil være takknemlig for inntegninger snarest mulig, slik at de fornødne disposisjoner med hensyn til bussmateriell, reservasjon av soveplasser etc. kan bli gjort i god tid.

Alle forespørsler angående reise, innkvartering etc. rettes til Metro Trafikkselskap, Karl Johansgt. 31 (inng. Arbeidergt.).

Den antikirkelige sjikane som tar sikte på å ramme brede masser av troende, består i at man stenger kirkene under alle mulige påskudd. Munn- og klovsyke anføres ofte som begrunnelse til tross for at ingen andre forholdsregler treffes mot denne sykdom. I Königgrätz stenges den historiske Maria-kirken hver dag etter messen med den begrunnelse at man ønsker å verne kirken mot tyverier, og i Tabor og Sobieslau ble kirkene stengt for at de ikke skulle ta skade av kulden!

Slik forfølges Kirken bak jernteppet, slik lider den — og slik kjemper den.

Historisk perspektiv

Av stud. teol. Frank Bjerkholt

Studentsamskipnadens ukeavis «Universitas» har nylig avsluttet en artikkel-konkurranse. Med tilatelse gjengir vi den annen av de fire premierte artiklene, da vi mener den har fortjent et slikt utvidet forum.

I.

Uventet og løfterikt var det sist høst å oppleve en hel serie foredrag gjennom kringkastingen om de ledende idéer i europeisk kulturutvikling. Uventet fordi norsk radioledelse ikke har vist noen særlig lyst til å ta et åpent, positivt standpunkt til vårt moralske og ideologiske kulturgrunnlag. Å gi ordet fritt til de tre vitenskapsmennene Eiliv Skard, A. H. Winsnes og Paulus Svendsen, med deres bevisst positive kulturorientering, må ha vært litt av et surt eple for programledelsen. Riktignok var det i serien «Universitetets radioforedrag» det hele foregikk, så det er vel mer Universitetet enn kringkastingen som skal ha æren, men likevel. — Disse foredragene er nå også tilgjengelige for et lesende publikum, i form av en liten, smakfull bok på omkring hundre sider.

Boken bærer den melodiose tittel «Tider og tanker». Den imøtekommer utvilsomt et sterkt behov. For hvem av oss ønsker ikke i dagens kortsiktige politiske og kulturelle diskusjon å finne sammenheng og perspektiv ved problemene? Så ofte forvirres vi fordi situasjoner isoleres og avskjæres sin forbindelse med århundrers historie.

Få steder er forvirringen så tydelig som i vårt akademiske miljø. En ser det f. eks. i hvor høy grad kommunistiske idéer preger tankegangen hos studenter som for øvrig mener seg å stå på et demokratisk grunnlag. Det viser propagandaens store makt. Når Moskva f. eks. sier at alle amerikanere er menneskeetere, tror ingen det. Men fordi skjellsordene er så grove, begynner mange å lure på om det ikke tross alt er litt muffens med disse amerikanerne, og vi får de for normale mennesker så besynderlige foreteelser som norsk bevanisme, anti-amerikanisme, bladet Orientering etc.

Vi trenger å få perspektivet tilbake. Vi må gjennomskue talemåtene, forvirringstaktikken, finne fram til det enkle mønster for menneskelig samliv som kulturhistorien bærer bud om.

Det er dette de tre idéhistorikere legger fram for oss i sin populære oversikt. Derfor er boken tross sin beskjedne størrelse, av vidtrekkende betydning. Den bør fremfor alt studeres av alle som er opptatt av spørsmål om fred, avspenning og kulturfornyelse. Og det er ikke få.

II.

Vår tid er blitt fri for all selvsikker materialistisk utviklingsoptimisme, og har lært å spørre etter idéenes rolle i historien. Det vil egentlig si menneskenes rolle. Den erkjennelse har vunnet fram at menneskers oppslutning om idéer og deres kamp for en tro, har hatt mer å si for historiens gang enn de mange ytre, materielle forandringene. Det er dette

forhold som er av så stor betydning for vår vurdering og holdning i dag.

Vi lever i en tid som er langt fra sorgløs. Og sikkert er det at våre dypeste verdier er truet. Vår kultur står foran et være eller ikke være. Men når mennesket selv får se hvilken sentral rolle det spiller i utviklingen, med sin vilje, livsform og tro, er mulighetene til forandring og nyskaping til stede. Vi må bare ikke forbli tilskuere til utviklingen, men gripe avgjørende inn selv. Dette gir oss det eneste virkelige håp i dag.

Alle har vi en vag følelse av hva det er vårt demokrati står for og vil forsvare. Ord som frihet, rettsikkerhet og mulighet for personlig utfoldelse melder seg straks. De tre som fører ordet i «Tider og tanker» er heller ikke i tvil om hva det gjelder. Fordi de selv er engasjert i tidens idékamp, kan de gi oss impulser til en dypere forståelse av demokratiets idégrunnlag.

En tanke som tydelig markeres i boken, er at en bestemmende side ved historien utgjøres av menneskenes eget uavvendelige drama: kampen mellom det onde og det gode. Allerede i antikkens åndsliv, som i boken blir behandlet av Eiliv Skard, finner vi de to stridende livssyn som også i dag kjemper om makten. På den ene siden den teoretiske og praktiske materialisme med all sin oppløsende selvishet, og på den andre siden en åndsbegrunnet tro på menneskets muligheter når det offervillig går inn for det godes seier i livsdramaet. Det var denne siste åndsretning som kristendommen tilførte vesentlig nytt materiale og som brakte disse idéene til å seire i Europa med sin tro på det forvandlede menneskes uovervinnelige styrke.

III.

I Middelalderen ble dette kristne grunnsyn utformet og satt på prøve i den religiøst gjennomsyrt kirkestaten. Middelalderen har lenge vært fordømt som en mørkets tid. Men denne oppfatning er på veg til å bli avlegs hos historikerne. A. H. Winsnes peker i sine interessante kapitler på at middelalderens dype tro også gikk ut på at Gud hadde en plan for denne verden. Guds skaperverk var godt og vakker, men ondt ble det i den grad menneskene slapp det onde til. Derfor var alle kallet til å være Guds medarbeidere i kampen for å virkeliggjøre målet for historien, «Guds stat» som Augustin kalte det. Derfor er Middelalderen preget av en helhetens harmoni, der den enkelte også følte en åndelig trygghet, noe det moderne, rastløse menneske kanskje mest av alt savner.

Denne fredelige harmonien ble grundig revet i stykker gjennom renessanse og reformasjon. På tross av all den frigjøring disse begivenhetene medførte, er også de negative sider, fremfor alt oppløsningen av all tradisjon og tro, åpenbare. Vi har i grunnen aldri siden gjenfunnet harmonien i livet og en grunnleggende tro, vi i Europa.

Når en glemmer det grunnleggende moralske mønster i historien, menneskets egen kamp med seg selv,

PASTOR AUGUST ROTTIER — in memoriam

Den 15. april ble pastor Aug. Rottier stedt til hvile i Bussum i Holland. Ved børen holdt soknepresten til Bussum en tale som vi på oppfordring med glede gjengir etter et bilag til siste nr. av «Uit het Land van St. Olav». Mesterlig treffende tegnes her billedet av den avdøde prest og redaktør.

August Jean Marie Rottier ble født den 11. september 1887 på St. Janssteen i hollandsk Flandern, like ved grensen til Belgia. Det er fylket Zeeland, og han var en ekte «Zeelending».

Den 7. oktober 1911 ble han presteviet.

Som redemptorist-pater reiste han gjennom Nederland på kryss og tvers og gjorde sin prestegjerning.

Etter det begynte kanskje først hans egentlige liv, som ble en nesten bokstavelig oppfyllelse av Jesu Kristi befaling: «Gå og lær alle folkeslag.»

Han var sokneprest i Syd-Frankrike.

Han var sokneprest i Kanada.

kan en komme inn i de største selvbedrag, hvis en stiller med kulturfilosofi. Et interessant eksempel er utviklingstroen, som fikk en så grunnfestet posisjon ved innledningen til den nyere tid. Den ble noe av et religiøst aksiom. Kanskje det bitreste det moderne ikke-kristne menneske har opplevd er oppdagelsen av at denne tro bare var en luftspeiling, et uholdbart håp. Man oppdaget at menneskenaturen dessverre ikke var naturlig god, men uskikket for samfunnsmessig fellesskap. Denne situasjonen har brakt det europeiske åndsliv inn i helt nye baner, der en opp av apatien og skeptisismen ser reise seg klare konturer av en gjenfødt kristen livsfilosofi, der utfordringen om forvandling settes som vilkår for videre vekst for vår kultur.

I sin gjennomgåelse av utviklingstroen påpeker da også Paulus Svendsen at denne har sitt egentlige utspring i kristent tankegods. Den franske opplysningsfilosofi, Kants filosofiske Gudsrikeidé, marxismen, er alt sammen kristne idéer, frarøvet sitt religiøse opphav og sine moralske normer.

IV.

I sin behandling av det tyvende århundre, trekker Eiliv Skard opp de alternativer vi i dag må velge mellom. I grunnen er valget ikke teoretisk vanskelig. Spørsmålet er bare om vi vil gå inn under det kors som all kultur forutsetter.

Professor Skard hevder at den alvorligste siden ved det siste århundres utvikling, det sosiale klasse-skillet, og all bitterheten dette har ført med seg, de fargede rasers hat til de hvite, alt sammen er fremkalt ved de européiske folks hensynsløse materialisme. Nettopp den dype misnøyen som har fulgt i den praktiske materialismes spor, er blitt den kommunistiske materialismes viktigste hjelper.

Derfor kan kommunisme og nazisme ikke i lengden stanses ved beredskap og krig. Vi bør, sier han, i vår tenkning omforme trykket fra Øst til utfordringen fra Øst, slik at tidens farlige situasjon fører til selvransakelse. Det er i siste omgang vår åndelige kraft, vår indre moralske styrke som folk, og vår enhet som demokratiske nasjoner som teller. I dette plan er oppgavene mange og rikholdige for oss alle.

Frank Bjerkholt.

I 1924 gikk han til Norge og ga da sin kjærlighet for Kirken definitivt til det norske folk.

Han var sokneprest i Hamar, Trondheim, Harstad, Fredrikstad og Drammen.

Like før krigen virket han i Østerrike, under krigen i Nederland. I 1946 tillot hans helse ikke lenger dette pionerarbeide, hvorpå han av biskop Mangers ble utnevnt til prokurator i Nederland for Kirken i Norge. Da kom han til Bussum, Parklaan 35, til St. Olavshuset, her i vår egen midte.

Da begynte han sin propaganda for Kirken i Norge. Han vant venner for Norge, holdt foredrag over Kirkens virke der, han var hovedredaktør for tidsskriftet «Uit het Land van St. Olav», som anerkjennes for å være det mest leste og det best redigerte i sitt slags her i landet.

Han var på tiggerferd for Kirkens arbeid i Sverige.

Slik trådte han frem iblant oss i sin ytre virksomhet, som vi hadde en anelse om, men ikke hadde rede på, men som vi hadde respekt for.

Han var prest og det var kilden til alt hans virke.

Han var også menneske. — Han var gjestfri og oppriktig glad når man som prest oppsøkte ham i hans lille bolig; for han satte pris på et medmenneskes vennskap og interesse.

Han eide stor selvbeherskelse i sin dom over andre, og han kunne tie når samtalen berørte medmennesker. Hans reiser gjennom verden hadde gitt ham livsvisdom og livserfaring og han kunne hjelpe med forståelse: han var en klok mann som til og med syntes lur i ordets gode betydning.

Han forsto å velge medarbeidere som var sin oppgave voksen; om det vitner det høye nivå hans tidsskrift «Uit het Land van St. Olav» sto på. Han hadde ekte moderne oppfatninger når det gjaldt å opparbeide iver for troens utbredelse; han brakte oss den på en måte som aldri undervurderte det intellektuelle nivå hos sin tilhører eller sine lesere.

Ja, han var menneske — og han ble syk.

De første symptomer på sykdommen ligger mer enn et år tilbake, han bar det alene og vi visste ikke om det. Før han ble innlagt på sykehus, hadde han ordnet alt for å gå tilbake til sin Fader i himmelen, men han talte ikke om det. Da gikk det fort.

Hans dødsleie var kort: én søndag. Bønnene ved mottagelsen av De siste sakramenter leste han meg fra munn. Bønnene for de døende prøvde han enda å forstå. Han talte lite. Men — da han, etter å ha mottatt De siste sakramenter, var beredt for å tre frem for sin Skaper, sa han: «Te Deum laudamus». Og samtidig var det et smil om hans munn. Var han i det øyeblikk kanskje glad for at han kunne avslutte sitt slitsomme, rundtreisende liv og gi det tilbake til sin Gud og Herre som han hadde fått det fra? Ville han kanskje si med det: «Store Gud, vi lover Deg for at Du har forunnt meg denne nåde og har gjort meg rede for å vende tilbake til det ene faderhuset»?

Mine lesere: Te, Deum, laudamus. Deg, Gud, lover vi, nu når denne din prest August Jean Marie Rottier har vandret fra oss, han som ga oss et eksempel på hvordan vi bør gå over til det evige liv. . . Vi ber deg, Herre, gi ham den evige hvile og det evige lyset skinne for ham — han hvile i fred. Amen.

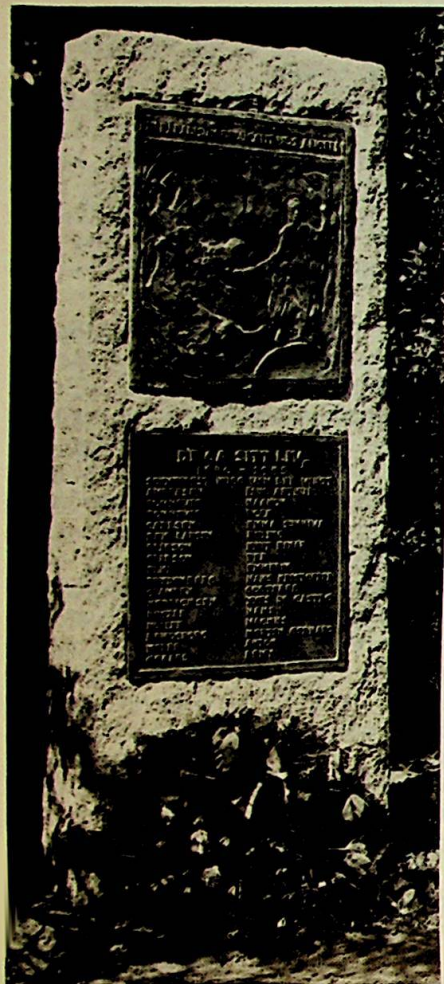
H. W. M. v. d. Bergh.

som falt i krigen

»In paradisum deducant vos angeli — englene føre dere til Paradiset».

De som ga sitt liv:

Sokneprest Hugo van der Vlugt, Hamar — Andersen, Paul Arthur, Porsgrunn — Bonnevie, Håkon, Bergen — Bonnevie, Rolf, Bergen — Carlsen, Emma Sunniva, Stavanger — De Castro Henrichsen, Yves, Lillehammer — Eek-Larsen, Erling, Bergen — Elieson, Knut Einar, Oslo — Elieson, Per, Oslo — Elki, Emmerik, Langesund — Frydenberg, Hans Kristofer, Oslo — Glambeke, Godtfred, Bergen — Huszár, Hans, Bergen — Müller, Magnus, Stavanger — Randsborg, Morten Gerhard, Oslo — Weber, Anton, Porsgrunn — Øgaard, Rémy, Bergen.



Like etter frigjøringen tok stortingsmann C. P. Wright initiativet til en innsamling i St. Olav med henblikk på reisning av et minnesmerke over de norske katolikker som ga sitt liv for fedrelandet under krigen. St. Olavskirken i Oslo ble utsett som et passende sted for plasseringen av minnesmerket, og en avventet bare en løsning av den bebudede nyregulering omkring kirkens trapp før en kunne gå til planløsningen av selve monumentet.

I fjor kunne så endelig St. Olavs kirkes syndikatet følge planen, og det utførende oppdrag ble gitt til kunstneren Bernt Bjørkø. På årsdagen for frigjøringen, 8. mai i år fant avdukingen sted i tilslutning til maiandakten i kirken. En fylt kirke, der en lang rekke av ofrenes pårørende var tilstede, lyttet beveget til Hans Høyærverdighet biskopens gripende tale, der han mintes de mange sorgens budskap som hadde rammet folket før frihetens dag opprørt i dag for 8 år siden. A ta vare på minnet og ettermålet til dem som ga sitt liv for en ærerik frihet for fedrelandet, var en hellig og ærverdig plikt, sa biskopen. Og bedre kunne vi ikke hedre og takke dem enn å minnes dem i vår bønn. Derfor hadde man valgt å reise de falnes minnesmerke i kirkens umiddelbare nærhet, slik at alle som kom forbi, kunne stanse opp eller ta de innrissede navn med i sine tanker.

Etter talen gikk man i prosisjon til kirkens nordøstlige side, ut mot Akersveien, der bautaen sto dekket med det norske flagg. Speiderne dannet espalier. Direktør Axel Kollerud, på vegne av syndikatet og bidragsyterne, foretok avdukingen. Han mintes i varme ord ofrene og leste

Jubileer av ymse slag ruller inn over oss — faktisk så vi «knappt kan anda»! Er det fordi vår tid mer har vært dager i sorg enn i glede at vi så gjerne stanser slik opp og minnes det gode som er blitt øvd, griper etter momenter som kan gi mot og humør til å fortsette en tungt begynt gjerning? Det er da heller ingen grunn til at Dominikanerinnene i Oslo — som gjennom 25 år stille og tungt har bygget opp sin mønsterinstitusjon i Gjørstadgaten — skulle forbigå sitt jubileum i taushet. De klarte riktignok å komme utenom en forhåndsomtale her i vårt blad, men som kildesamling for fremtidig katolsk historieskrivning her hjemme skal St. Olav iallfall ikke forspille sine muligheter post festum! Vi er blandt dem som regner Sankta Katarinahjemmet som noe av det betydningsfulleste som er bygget opp innen vår praktisk-kirkelige virksomhet: Et hjem, der ungdom kan leve og bo, borte fra hjemmet og likevel hjemme, borte fra familien, men likevel i familie, midt i en storby, men også midt i den fred som klosterlig atmosfære skaper og gir. Der gis andre høyt ansette ungdomshjem i vår hovedstad, både kvinnelige og mannlige. Men Sankta Katarinahjemmet har ikke sin like — dets ry er alt befestet vidt om i landet. Det er bare én mangel ved denne katolske mønsterinstitusjon, og den mangelen er ikke en gang dens: det er savnet av dens pendant, savnet av et «Katarinahjem» for vår mannlige ungdom i hovedstaden!

25-års jubileet ble feiret torsdag 7. mai med høytideligheter i Katarinahjemmets vakre kapell, og lørdag 9. mai som familiefest, der 120 nåværende og tidligere pensjo-

opp de 17 navn, takket den utførende kunstner, Bernt Bjørkø, for dyktig utført arbeide, takket bidragsyterne, Norsk Labrador som hadde levert den vakkert hugne granittbauta, Kristiania Kunst- og Metallstøperi som hadde støpt relieffet og Hans Høyærverdighet biskopen som hadde tilstått minnesmerket en så verdig plass. Etter sin tale la direktør Kollerud ned en vakker blomsterkrans med bånd i de nasjonale farger. Den stemningsfulle høytidelighet ble avsluttet med bønn for de døde, ledet av biskop Mangers, og med avsyngelsen av «Gud signe vårt dyre fedreland».

*

Det er en vakker og ekte katolsk tanke bak det minnesmerke kunstneren Bernt Bjørkø, selv katolikk, her har skjenket oss. På den to-meter høye, lysrødlige granittstein har han — over navneplaten med relieffskrift — plasert et motiv i bronse-relieff over to unge skikkelser i stupende bevegelse, mens en rank og lysende engel, med sikkert fotfeste, rekker hånden reddende ut. Det symboliserer erkeengelen Mikael, sjelens bannerfører utover døden, og over står skrevet på latin den vakre bønn fra gravferds-liturgien: «In paradisum deducant vos angeli — englene føre dere til Paradiset».

Slik får et minnesmerke det perspektiv som alene har mening: en realistisk forbindelse mellom symbol og virkelighet, mellom jord og evighet. Det er religio — det hellig forpliktende, uløselige bånd!

mmet i Oslo 25 år

nærer tok del, deriblandt mange langveisfarende. Egentlig var dette en fremskynnelse av feiringen, da det var den 22. mai 1928 at de to første dominikanerinner, Sr. Marie des Anges og Sr. Marie Vincent, etter et «Te Deum» i St. Dominus kirke, tok Gjørstadgaten 8 i besittelse.

Om morgenen 7. mai holdtes levitt-messe, forrettet av Hans Høyærverdighet biskopen og assistert av pater Vanneufville og sokneprest Fishedick; biskopen rettet i en kort preken på fransk en varmfølt takk til dominikanerinnene, med Generalpriorinnen i deres midte, for det som er skjenket oss gjennom Sankta Katarinahjemmet, «une des gloires de L'Eglise Catholique en Norvège». — Om aftenen var det pontifikal-andakt med festpreken av Hans Høyærverdighet. Siden var geistligheten husets gjester, der pater Thorn tolket alles takk til det jubilerende vertskap, med en særlig adresse til Sr. Marie des Anges som har vært med like fra første dag.

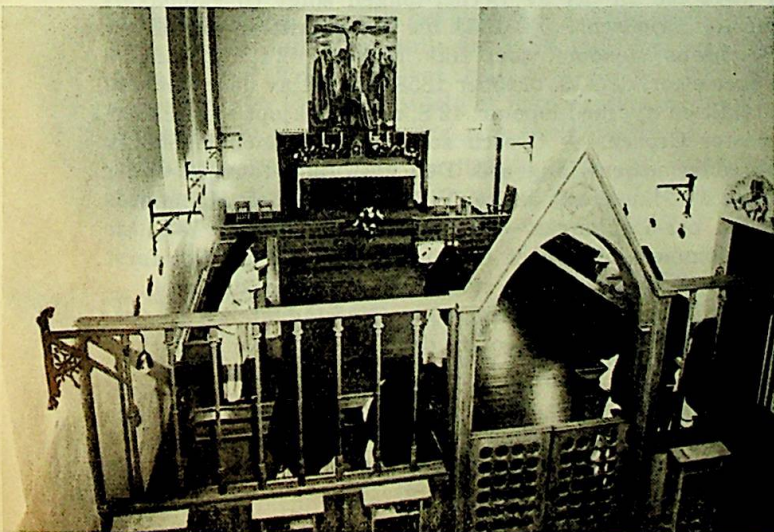
Biskop Manger's festpreken

Et jubileum er minnet om noe betydningsfullt som hendte eller ble utført en gang i fortiden. Det store og betydningsfulle vi minnes i dag er grunnleggelsen av St. Katarinahjemmet for 25 år siden. Nå er jo 25 år ikke noe langt tidsrom, det går ikke langt tilbake i fortiden; men selve verket er så stort og betydningsfullt at vi har all grunn til å minnes dets grunnleggelse med glede og takk. Det er min mening å la selve stedet, selve Katarinahjemmet tale for seg, for, som et gammelt latinsk ordtak sier: «Admonitio in locis»: minnene hefter seg ved stedet slik at et jubileum er en gjenopplivelse av fortiden og en formaning, en preken for framtiden.

*

Admonitio in locis: en gjenopplivelse av fortiden. Dette sted er mettet med rike minner. I gammel tid da katolske biskoper residerte der nede under Egeberg og St. Hallvards helligdom trakk skarene til seg, tilhørte dette sted

Dominikanerinnene under tidebønnen i Katarinahjemmets stilfulle kapell.



Oslo bispestol. Vi står derfor på gammel katolsk grunn, og for 25 år siden ble trådene herfra igjen knyttet med den katolske storhetstid i mellomalderen.

De som knyttet trådene står i dag levende for vår sjels øyne, og vårt hjerte strømmer over av takknemlighet mot dem. Her må jeg vel i første rekke nevne den gode pater Béchaux, denne ildsjel, som var verkets primus motor, støttet av sine medbrødre i Dominikanerordenen. Det sto klart for dem at det ville være av aller største betydning å ha her i Oslo en institusjon der unge damer som kom til Oslo enten for å studere eller for å arbeide, kunne få et hjem, føle seg trygge og ha for øye virkeliggjøringen av de kristne idealer. Da de 30. september 1927, årsdagen for den lille Teresias død, ved hjelp av banksjef N. Parmann hadde funnet i Gjørstadgaten 8 et sted som syntes egnet til formålet, var det første store skritt gjort.

Men ennå var trådene ikke knyttet. Det kunne bare offervillige søstre gjøre. Og det var ikke uten grunn at Dominikanerinnene de Notre Dame de Grâce i Châtillonsous-Baigneux ble anmodet om det. Et slikt foretagende svarte nettopp til den ånd og det formål som deres stifter, Mère Chupin, hadde gitt sine døtre. Generalpriorinnen, Mère Dominique Marie, ble da også straks begeistret for planen og lot seg ikke avskrekke hverken av vansker eller motgang. Mai 1928 sendte hun de tre første søstre til Norge og under den kloke ledelse av Mère Marie des Anges begynte de å innrette den idylliske bygård, bestående av tre små villaer, til et koselig hjem. Dessverre skulle Mère Dominique Marie ikke få se verkets fullføring: hun døde alt i begynnelsen av året 1929, i det hun ofret sitt liv for Kirken i Norge. Og Gud tok imot hennes offer, for det har båret rike frukter. Og de som fulgte etter henne har overtatt hennes kjærlighet til Norge. Derfor retter jeg en særlig takk til generalpriorinnen som vi i dag har den glede å ha blant oss.

Gjenopplivelse av fortiden: St. Katarinahjemmet taler til oss og gjenoppliver 25 års apostolisk arbeid som gjør hjemmets grunnleggere og styrere den største ære. De offere som søstrene måtte bringe både da de forlot sitt fedreland og da de sto her for nesten uovervinnelige vansker, er blitt rikelig lønnet, ikke bare ved at hjemmet har fått et nytt og moderne ansikt, men fram for alt at det er blitt en unnværlig institusjon i Oslo by, både for Kirkens arbeid og den kvinnelige ungdom.

Ikke bare de som her har fått sitt ordenskall, ikke bare de som her har funnet veien til Kristi Kirke, gleder seg i dag og takker Gud for sitt kall som ordenssøstre og Kirkens barn. Men også de mange som her har funnet et hjem og er blitt bevart for storbyens farer og snarer, de mange som her har lært å respektere og elske det som de før var fylt av fordommer mot, de mange som gjennom katolsk ungdomsvern og den katolske menighetspleie som er gått ut herfra, har fått hjelp, trøst og oppmuntning: alle disse takker i dag søstrene og med dem Gud for den store velgjerning St. Katarinahjemmet har vært for dem.

De stemmer som i alle disse år har bedt og sunget i dette vakre kapell, har kalt nåde og velsignelse over Kirken og Oslo by. Og de hender som støtter prestene i deres arbeid for Guds rike, har gjort sitt til at mange igjen er blitt forlikt med Gud, har funnet sjelefred og fått føle gleden av en ren samvittighet.

Derfor sier vi i kor: Te Deum laudamus: Store Gud vi lover deg.

Admonitio in locis: ikke bare for søstrene, men for oss alle, for hver eneste av oss, er dette jubileum en preken, en preken om hjemmets betydning i menneskenes liv. Det

sørgeligste for et menneske er det å ikke ha noe hjem, å være rotløs og rastløs i denne verden. Gud har gitt oss to hjem her på jorden: et jordisk i familiens skjød og et åndelig i Kirken. Av troskapen mot disse to hjem avhenger både vår timelige og vår evige lykke. Og alle som forstår å skape et godt hjem, et hjem som ånder av fred og kristen atmosfære, og alle som forstår for en lykke det er å være Guds og Kirkens barn, kan aldri bli rastløse og hjemløse i denne verden. Derfor troskap mot vårt hjem, troskap mot vår Kirke inntil hjemmet her på jorden blir byttet om med det himmelske hjem. Det er de tanker vi må legge oss på hjertet, når vi i dag takker Gud for St. Katarinahjemmet.

*

På festen for pensjonærene 9. mai ga frøken *Martha Østensvig* en utredning om tomten som Sankta Katarinahjemmet er reist på og om hvordan nåtid og fortid omsider er blitt knyttet sammen via de skiftende eiere.

På odelsgrunn

Vi har et gammelt norsk ordspråk som sier: «Odel skal til odelløse.» — Odel, dvs. full eiendomsrett til jord. Og denne eiendomsrett gjelder ikke bare enkeltpersoner, men til en viss grad hele slekten. Odelen var — og er det til dels ennå — på det nærmeste ukrenkelig. For vår gamle norske rettsbevissthet var den noe bort imot hellig. Var en odelsbåren mann så uheldig at odelen gikk fra ham av en eller annen grunn, følte slekten det som en sterk moralsk plikt å hjelpe ham på fote igjen, og hendte det at en fremmed, en som altså ikke var av slekten, «per fas et nefas», som vi sier, altså med større eller mindre rett kom i besittelse av en manns odelsgård, var det noe som gikk så hardt inn på slektens medlemmer at det ble sett på som ikke langt fra en forbrytelse. Den opprinnelige odelsmanns slekt hadde innløsningsrett, den gjaldt alle slektens medlemmer, agnatisk og kognatisk, i tur og orden, og i et overveiende antall tilfeller lykkedes det å vinne gården, eiendommen tilbake til slekten. Slik var det, og slik er det fremdeles. — Og det var da de gamle sa: «Ja visst, det måtte så gå, — odelløse skal til odelløse.»

Det kan se ut som om dette med odelen og dens tilbakevenden ikke skulle ha stort å gjøre med den fest vi feirer her i dag. Men det er langt fra slik. Tvert imot, kunne vi nesten si, Sankta Katarinahjemmet, som for 25 år siden ble innkjøpt av dominikanerne for der å grunne en katolsk institusjon, er nettopp et bevis på dette ords vedvarende aktualitet: «Odel skal til odelløse.» — Den jord som vårt kjære Katarinahjem hviler på, har nemlig engang før tilhørt den katolske kirke i Oslo. En god venn av Sankta Katarinahjemmet og av vår Kirke i det hele tatt har drevet omhyggelige undersøkelser i arkiver og matrikelkontorer, og har også konferert skriftlig og muntlig med oppmålingskontoret her i Oslo for å bringe eiendomsforholdene angående Sankta Katarinahjemmet på det rene så langt tilbake som råd er. Resultatet er de mest uttømmende opplysninger om Katarinahjemmets historie, med bilag av enhver art, som gjør det mulig å følge de forskjellige transaksjoner helt frem til våre dager, da det ble innkjøpt til det formål som det med slikt held har tjent og tjener til dags dato. Vi kan med det samme nevne at Neuberggaten 15, hvor dominikanerne nå har sin kirke og sitt kloster, har en historie som danner en parallell til Sankta Katarinahjemmets bevegde fortid.

Hilsen til Danmarks katolikker

Det storstilede program Danmarks katolikker har satt opp for sitt landsstevne i Pinsen har kalt på hele Nordens, ja store deler av det nordlige kontinents oppmerksomhet. Og siste melding går ut på at selv vår Kirkes øverste hyrde, Pave Pius XII, fra sitt studio i Vatikanet vil sende et personlig radiobudskap til stevnet på Pinsedagen kl. 10.15. Vi gleder oss oppriktig med våre danske trosfeller for den gjenklang i innland og utland som deres djerve initiativ har utløst. I Kristi eget tegn har de proklamert seg fri for isolasjon og pessimisme og reist seg til håndslag med alle dem som vil at Gudsrikets verk skal bli fullendt og mørket vike fra menneskenes hjerter og sinn.

«I dette tegn skal du seire» — i Kristi eget tegn. Slik lyder stevnets motto, og det lyser i disse dager fra søyler, poster og murer rundt om i Danmarks land. Vi hilser våre frender i syd med de samme tillitsfulle ord og med den samme tro: I dette tegn skal vi sammen seire!

Omkring 1300 levde en ansett og storåttet mann ved navn Steinar. Han eide en mengde jordegods i vest og nord for Oslofjorden. Steinar hadde 4 sønner, som alle fikk et navn i den norske Kirkes historie, enten for sin aktive tjeneste eller for deres store gavmildhet overfor Kirken. Den ene av disse sønner, Helge Steinarsson, skjenket av sitt jordegods flere gårder til St. Peters alter i Hallvardskirken i Oslo, bl. a. gården Frøn eller Frøne i Aker. Dette finner vi omtalt i den såkalte Røde Bok i 1401, — dvs. den fortegnelse som Helges brorsønn, biskop Eystein Aslaksson lot utarbeide over det jordegods som var underlagt Oslo bispestol. — Siden ble gården delt slik at halvdelen av Store Frøn tilhørte Hovedøens kloster og den annen halvdel domkapitlet i Oslo. — Etter reformasjonen tilfalt Kirkens eiendommer Kongen eller Kronen, som det het. Den del som klostret på Hovedøen hadde eid, ble solgt til private allerede i 1663. Den annen halvdel, Domkapitlets, gikk over til Oslo bispestol, inntil også den delen bel solgt til privatfolk omkring 1840—50.

Men allerede i 1794 hadde garvermester Ole Morten Berner fått «arvefeste» som det het, på en del av Store Frøn, og der drev han gårdsbruk og bygde både hovedbygning og uthus. Så sent som i 1930-årene sto en låve på et jorde der hvor nå Obosbyggene i Industrigaten er, — det husker sikkert flere av oss. Denne eiendommen ble kalt Berner-løkken, og hadde løpe-nr. 42 i Aker. — I 1844 ble en del av Berner-løkken solgt til skomakermester Erichsen. — I 1858 ble det utskilt en parsell av Erichsens eiendom, som fikk løpe-nr. 42 R, og bare 8 dager etter, den 13. oktober 1858, ble det av denne parsell utskilt en ny, med løpe-nr. 42 S, som ble kjøpt av snekkermester Grosch. — Grosch solgte eiendommen i 1866 til skreddermester Haugaard. Den gikk da i flere år under navn av Haugaards løkke. Vi har et bilde av Haugaards løkke her i salongen, borte ved kaminen. — I 1877 ble eiendommen innlemmet i byen Christiania, og fikk først nr. 38 til Bogstadveien, siden ble det Gjørstadgaten 8.

I 1878 solgte Haugaards sønn Gjørstadgaten 8 til gravør Florus, og Florus solgte det i 1881 til tømmermester Stier.

Og dermed er vi snart på trappene til den nye æra, da dominikanerne griper det beleilige øyeblikk og atter overtar en del av den jord som engang var den Katolske Kirkes gamle odelløse her i Oslo.

Litteraturanmeldelser

ved Helge Røstad

Don Camillo gir seg ikke.

Giovanni Guareschi hadde en noe omtumlet tilværelse bak seg, da han for noen år siden ble ansatt som redaktør av det kultiverte italienske vittighetsblad «Candido». Han hadde tidligere forsøkt seg som lærer, tegner, journalist og forfatter. — Guareschi kom snart til å gjøre «Candido» berømt og det langt ut over hjemlandets grenser. Han startet en serie med historier om presten og kommunistlederen i sitt hjemlands rike, «i den lille verden på sletten mellom Alpene og Po». Med begeistring tok italienerne imot historiene om don Camillo og Peppone. De så disse typer som karakteristiske portretter i det italienske folkeliv. Tilsynelatende var don Camillo og Peppone bitre motstandere, som hadde vidt forskjellige idealer. Men innerst inne respekterte de hverandre og var glade i hverandre. Peppone var i dypet av sin sjel en god sønn av sitt folk og en god katolikk. Don Camillo var ved siden av å være en god prest et godt menneske som satte alle sine krefter inn for å hjelpe dem som lider nød. — Historiene om don Camillo ble samlet og gitt ut i bokform, og boken «Don Camillos lille verden» nådde stadig nye opplag. I februar i år ble den i Italia sendt ut i sitt 25. opplag. Historiene om disse kampfeller, som undertiden spilte ut nevenes harde argumenter, ble også i utlandet hilst med begeistring. Som bok og film har «Don Camillos lille verden» gått sin seiersgang over Europa. Den norske bokutgaven, som Gyldendal har stått for, inneholder et skjønnsomt utvalg av Guareschis mange historier. Engelskmennene hadde valgt den samme fremgangsmåten og hadde sendt ut en sterkt forkortet utgave. Boken ble imidlertid en publikumssuksess av rang. Den engelske forlegger — Victor Gollancz Ltd., London — har nå sendt ut et nytt utvalg, «Don Camillo and the Prodigal Son». Vi møter her de samme mesterlige tegninger, de samme muntre historier fra den idylliske landsby. Også her refser og formaner Kristus sin fromme og noe varmblodige tjener, som undertiden må tåle at hans innerste motiver legges blott. Vi beseires av disse humørfylte, fromme og dype skildringer, og vi har såvisst ikke noen oppfordring til å gå løs på forfatteren som i sitt forord uttalte: «Skulle der noe sted være en prest som føler seg krenket ved min skildring av don Camillo, har han lov å knekke den største lysestake over hodet mitt. Og skulle der være en kommunist som føler seg krenket for Peppones skyld, har han lov å knekke en hammer og sigd over ryggen min. Men skulle det være noen som føler seg krenket ved Kristi tale, så kan ikke jeg for det. For den som taler i denne historie er ikke Kristus, men min Kristus, det er stemmen fra min samvittighet.»

«Don Camillo and the Prodigal Son» er en festlig fortsettelse av vår egen don Camillo-utgave. Den har den samme charme og det samme beseirende budskap.

Sydlandsk sol og glede.

Den kjente italienske forfatter Elio Vittorini fikk i fjor oversatt en av sine beste bøker til svensk, «Samtal på Sicilien», Tidens Förlag, Stockholm 1952. — Boken forteller om en ung mann som gjør en reise til sin barndoms by på Sicilia, som han forlot for mange år siden. Hjemme følger han sin mor på hennes besøk i de forskjellige hjem. Han møter mennesker som har hatt noe å si i hans og morens liv. Gjennom de mange nye opplevelser stiger

barndommen og ungdommen fram for ham, og samtidig lærer han selve mennesket å kjenne.

«Samtal på Sicilien» gjør oss kjent med almenmenneskelige problemer, liksom den konfronterer oss med det fargeglade liv under Sydens sol.

Renhet og synd.

Julien Green: «Moir». Hugo Gebers Förlag, Stockholm.

Julien Green hadde lenge hatt en framskutt plass i nyere fransk litteratur, da han i 1950 sendte ut romanen «Moir». Denne romanen brakte ham med ett fram i aller første rekke.

«Moir» er en blendende roman om spenningen mellom renhetskravet og synden, om kampen mellom puritanisme og sensualisme. — Bondegutten Joseph Day kommer fra et strengt puritansk hjem til en universitetsby i Sørstatene. Han stilles her overfor et miljø, hvor de menneskelige drifter og lidenskaper får fritt løp. Joseph Day kjemper med fasthet mot all verdens ondskap og mot sitt eget kjød. Midt i det gudløse miljø søker han å holde fast ved sin gudstro og sitt strenge renhetskrav. Han lar seg ikke overtale til å gå med til kameratens fester. Urokkelig står han fast ved sine prinsipper. Med sin flotte skikkelse og sin rene sjel kommer han til å virke tiltrekkende på mange. Hans studiekamerater har imidlertid satt seg fore at de skal bringe ham til fall. De sender derfor den livsglade pike Moira (som betyr «skjebne») opp til Joseph («den kyske»). Joseph overveldes av de sterke drifter, som alt er blitt varmet noe opp ved de stadige tanker for det foraktelige legemet sitt. Ut på natten våkner han opp av sin ruslignende tilstand, han hevner da sitt fall på Moira som han kveler.

Katolikken Julien Green har med puritaneren Joseph Day skapte en usammensatt mennesketype — som man følger med spenning og med forståelse. Like veltegnet er typen David Land, dydsmønsteret av teologistudenten. I alle livets situasjoner er han stadig like feilfri og fullkommen. Menneskelige problemer skyver han fra seg, og han finner enda ikke å kunne omtale dem.

«Moir» gir en gripende studie av et menneskes kamp med sin Gud og med seg selv. Den er en roman av absolutt toppklasse.

Barnas feriekoloni 1953

Den Katolske Menighetspleie arrangerer også i sommer en feriekoloni for barn på feriehemmet «Persbråten». Barna selv har allerede vært tidlig ute og meldt seg inn eller latt seg melde inn av sine foreldre. Listen er nå mer enn fulltegnet.

Vi må imidlertid, som hvert år, appellere til våre trosfeller og be dem om å støtte feriekolonien, så vi kan greie økonomien. Oslo-barna trenger å komme på landet om sommeren. Og dersom vi ikke kunne holde vår feriekoloni, ville mange av våre barn være nødt til å tilbringe hele sin ferietid i byens støvete gater og bakgårder. Det er derfor for oss en kjær plikt mot våre katolske barn å skaffe dem et helsebringende opphold på landet. På «Persbråten» er de i trygge hender og får den omsorg de skal ha for legeme og sjel.

Bidrag tas imot med takk av sokneprestene til St. Olav og St. Hallvard.

F. J. Fishedick.

ST. OLAVS LAGET, OSLO

Søndag 31. mai kl. 11 holdes høymesse i Gol stavkirke, Folkemuseet, Bygdøy.



UTLANDET:

VATIKANET

Pavens 1. mai-tale.

1ste mai mottok Pave Pius XII 3 500 italienske arbeidere fra Latium og Reggio Emilia i audiens. Han talte til dem om de europeiske enhetsbestrebelsler på det økonomiske område og uttalte bl. a.:

«Fordelene ved en europeisk økonomi består utvilsomt ikke bare i utvidelsen av et forenet område der den s.k. markeds-mekanismen kan regulere produksjon og forbruk. Av langt større betydning er det at man ikke bare tar sikte på å hitføre en europeisk økonomi med de begrensninger konkurransen setter, men også på å stabilisere et sånt sosialt liv og på å utvikle et sunt familieliv fra generasjon til generasjon. Bare på den måten kan folk med store familier som f. eks. det italienske tilføre den europeiske økonomi sin overflod av arbeidskraft og gi muligheter for større forbruk.»

Den hellige far slo til lyd for at det nå må bli gjort slutt på klassekampens hat og at det i stedet må skapes sosial rettferdighet som kan sikre en rolig og fredfull tilværelse. Paven så beskjeftigelsesproblemet i forbindelse med den europeiske samling og fremholdt at 1ste Mai-dagen ikke måtte føre til at man mistet blikket for arbeidet som sådant. Arbeidsledigheten og den bare delvise beskjeftigelse er ikke bare et italiensk problem, men et problem som i mer eller mindre grad opptar alle folk i Europa. «I dag har beskjeftigelsesproblemet fått en stadig større betydning. Det angår alle europeiske folk. Anstregelser gjøres for å samle Europa, men søker også å tilveiebringe nye vilkår for verdensdelens økonomiske utvikling. Bare på denne måten har man håp om å løse beskjeftigelsesproblemet.»

Den hellige far uttalte videre at 1ste mai-dagen er en dag man mer inderlig bør ære og tilbe den menneskeverdne Gud som under storparten av sitt liv var håndverker. «Det er den dag man særlig bør takke Gud for alle dem som sørger for et rolig og fredfylt liv for seg og sine. Det er den dag man bør styrke viljen til å overvinne klassekampen og hatet med den kraft som utgår fra virkeliggjørelsen av sosial rettferdighet, fra gjensidig respekt og fra brorskapet i Kristi kjærlighet. Det er endelig den dag da de troende lover ved åndens og håndens arbeide å skape en kultur som ærer Gud, en kultur som bringer mennesket stadig nærmere ham.»

Islandsk sangkor hos Paven.

Pave Pius XII mottok nylig Reykjaviks sangkor i audiens. Sangkoret ble presentert for Hans Hellighet av den danske prest, dr. Peter Schindler. Sangkoret ble mottatt i Konsistoriesalen og fremførte under sin dirigent Tjondarson en ypperlig korkonsert. Paven takket beveget og uttalte bl. a. at vakker musikk er et universelt språk som går direkte fra hjerte til hjerte og som taler til en over alle grenser fra de mest fjerntliggende steder. «På dette språk har dere og gjennom dere det islandske folk talt til Oss i dag, og det takker Vi hjerteligst for.»

Paven om «Comitati Civici».

Fem hundre medlemmer av organisasjonen *Comitati Civici* som ble organisert av dr. L. Gedda i forbindelse med valget til deputer-kammeret i 1948, ble nylig mottatt av Pave Pius XII i audiens. De hadde vært samlet i Rom for å planlegge innsatsen i de nå forestående valg. Paven uttalte at selv om de som medlemmer av *Comitati Civici* ikke kunne betraktes som representanter for Den katolske aksjon, pliktet de som loyale borgere «hos alle å vekke samvittigheten slik at hver samfunnsborger kom til å betrakte samfunnets nød som sin egen og arbeide for at bare folk med ærlig sinnelag og bevist dyktighet kommer til å innta stillinger som har med løsningen av de nasjonale problemer å gjøre.»

Den hellige far uttalte videre:

«Dere er ikke et politisk parti, men ingen kan nekte dere retten til å organisere og bruke alle lovlige midler for å sikre en slik sammensetning av den lovgivende forsamling at til-

borlig hensyn blir tatt til kristendommens lære om familielivet, oppdragelsen av ungdommen, om tro og moral.»

Den hellige far forsikret medlemmene av *Comitati Civici* at deres motto *Pro Aris et Focis* slo både for venn og fiende «deres hellige overbevisning om at det ikke kan bestå noen motsetning mellom sann religion og landets virkelige interesser . . . Etter at frafallet fra Kristus tok til har mange «lærere tatt seg den frihet å erstatte Ham med seg selv som ledere for menneskene. Mange «samfunnsbyggere» har forsøkt å gi menneskeheten den nødvendige bygning. Mange «reformatorer» har arbeidet med å helbrede dens sykdommer og sår. Men resultatet av alt er blitt at de ser seg stillet overfor en menneskehet som er fullstendig disorientert, fortapt og syk. En slik situasjon roper på en hurtig og modig inngripen, ikke bare fra hierarkiets side men av alle kristne som virker i samfunnsorganismen. Det er et spørsmål om å fremheve nødvendigheten av å tilføre alle områder av menneskelig liv det kristne syn. Dette har alltid vært Kristi vilje, og det er hva en stor del av menneskeheten som lever i den hensmuldrende verdensbygning i dag setter sitt håp til.»

AFRIKA

De innfødte får egne uavhengige religiøse ordener.

For første gang i Afrikas misjonshistorie har to religiøse ordener av innfødte fått full uavhengig status. Den ene er St. Josephs-brødrene som ble grunnlagt i 1912 og den andre Jomfru Marias døtre som ble grunnlagt i 1914. Begge disse ordener har fått tillatelse til å velge sine egne general-superiorer. Tidligere har de stått under jurisdiksjon av henholdsvis De hvite fedre og De hvite søstre. Begge virker i det belgiske mandatområdet Ruanda. St. Josephs-ordenen teller 74 medlemmer og ordenen Jomfru Marias døtre 225 nonner.

CANADA

«Regina Polaris» solgt.

«Regina Polaris» — oblatpatrenes skip på 300 tonn som brakte misjonsstasjonene i polarområdene de nødvendige forråd til livets opphold, samt post, har man måttet selge, da man ikke lenger maktet utgiftene til driften av skipet, heter det i en melding fra den apostoliske vikar i Hudson Bay, biskop Marc Lacroix O.M.I.

Skipet ble satt i drift i 1944 etter at misjonsskipet «M. M. Therese» hadde forlist ved grunnstøtning. Det tilbakela hvert år en strekning på 15 000 sjømil.

Pave Pius XI betegnet en gang misjonsarbeidet i arktis som det tyngste i hele verden.

DANMARK

Johannes Jørgensen vender tilbake til hjemlandet.

Den kjente, danske katolske dikter Johannes Jørgensen som i lengere teid har oppholdt seg i Assisi hvor han er æresborger, har meddelt kommunestyret i Svendborg at han nå ønsker å vende tilbake til sin fødeby. Hans barndomshjem i Fruerstrædet vil bli innrettet til æresbolig for dikteren.

DE FORENTE STATER

Biskopene gir større bidrag til lindring av hungersnøden i Korea.

De katolske biskopene i De forente stater har av et særlig fond gitt 200 000 dollar til avhjelp av hungersnøden i Korea, som er en følge av det brutale kommunistiske overfall. Det heter i en redegjørelse fra komitéen for de amerikanske biskopkonferanser at store deler av Sør-Korea er truet av hungersnød som følge av misvekst og partisan kamper. Siden 1943 har den katolske hjelpeorganisasjon i De forente stater ytet ikke mindre enn 200 millioner dollar til avhjelp av nøden i verden.

Ingen diplomatisk representant ved Den hellige stol.

President Eisenhower har ikke til hensikt å utnevne en diplomatisk representant ved Den hellige stol foreløpig. Dette vedtak er offisielt meddelt den kongress-komité som har med budsjettet til De forente stater utenriksdepartement å gjøre.

Tito ikke til Washington.

Det foreligger ingen planer om å innby Jugoslavias stats-sjef, president Tito, til Washington, heter det i en erklæring De forente stater utenriksminister har avgitt som svar på et spørsmål fra Kolumbusridderne. Denne katolske organisasjon av menn i De forente stater som teller 840 000 med-

lemmer som alle er mer eller mindre innflytelsesrike samfunnsborgere, hadde gjort regjeringen oppmerksom på at en slik innbydelse ville bli oppfattet som en kynisk oppgivelse av De forente staters ofte uttrykte vilje til å forsvare friheten og sterkt ville undergrave De forente staters moralske prestisje.

Arbeidsministeren tildelt *Rerum novarum*-prisen.

«At kommunismen ennå består skyldes ikke dens styrke, men den kjensgjerning at vi har trodd for lite på de fundamentaler *Pave Leo XIII* har nedlagt i sin ensykliska *Rerum novarum*», erklærte De forente staters arbeidsminister, *Martin P. Durkin*, da han mottok *Rerum novarum*-prisen som utdeles av *St. Peter College*, Jersey City, N.Y., «for hans iherdige arbeide for å skape et godt forhold mellom arbeidere og arbeidsgivere». «Virkeliggjøres de mål *Pave Leo XIII* har pekt på i sitt kristne manifest *Rerum novarum*, bekjempes kommunismen på den mest virkningsfulle måte. *Rerum novarum* viser menneskene veien til åndelig og økonomisk sunnhet, den annen vei fører uvegerlig til sosiale motsetninger, mistillit og elendighet,» fremholdt mr. Durkin til slutt.

ENGLAND

Encyclopedia Britannica anslår tallet på katolikker til 425 millioner.

Det kjente engelske oppslagsverk *Encyclopedia Britannica* har nettopp sendt ut sin religionsstatistikk for 1953. Av det omfattende materiale som angår Den katolske kirke, anføres følgende:

I Europa finnes det 215 064 926 katolikker, i Nord-Amerika 75 092 437, i Syd-Amerika 91 346 667, i Asia 13 235 242, i Afrika 13 465 233 og i Australia og på øyene i Stillehavet 17 303 715. Tallet på katolikker på hele kloden skulle således være 425 508 220.

Jordens samlede befolkning anslås til om lag 2 267 737 000. Om lag en femtedel tilhører m.a.o. Den katolske kirke.

Tallet på protestanter settes til 196 503 520 og på ortodokse til 128 280 414.

Av muhamedanere skal det finnes 315 699 603 og av jøder 11 532 500.

Konfutius' lære skal ha 300 290 500 tilhengere og hinduismen 255 715 000.

FRANKRIKE

Spedalsk vietnamesisk pike fermes i Lyon.

I et sykehus for spedalske i Lyon hvor misjonærer som har pådratt seg sykdommen på misjonsmarken, legfolk og barn behandles, ble nylig et av de yngste barna, en vietnamesisk småpike fermet av kardinal *Gerlier*. Fadder var Lyons mangeårige borgermester, den kjente politiker *Edouard Herriot*.

HELLAS

Jesuit utnevnt til erkebiskop i Athen.

Den hellige far har utnevnt jesuittpater *Macrionitis* til erkebiskop i Athen.

ITALIA

Feiringen av Klara-jubileet har tatt til.

De første høytideligheter i anledning feiringen av 700 året for den hellige Klaras død tok til i slutten av mars i Assisi. Pasjonssøndag ble det krusifiks som året 1206 talte til den hellige Frans i kirken San Damiano, båret i prosesjon rundt Assisi, og hele den påfølgende uke var viet den hellige Klaras minne. Høydepunktet ble nådd palmesøndag, den dag i 1212 da den hellige Klara mottok palmegrenen av biskopens hånd og deretter flyktet fra sitt hjem og bega seg til Portiunkula, hvor hun avla løftene til den hellige Frans. Til minne om dette valfartet store menneskemasser med palmegrener i hendene fra San Rufino til Portiunkula hvor et stort antall fransiskanerinner ble ikledd.

Kardinal Schuster's svar til president Eisenhower.

Erkebiskopen av Milano, kardinal *Schuster*, har under overskriften *La grande dimenticata* — den store forglemmelse — tatt til orde i anledning den tale president *Eisenhower* nylig holdt for amerikanske redaktører. Presidenten fremsatte i denne tale 5 punkter som skulle garantere freden. Kardinal *Schuster* setter fingeren på at *Eisenhower* ikke med et eneste ord nevnte religionsfølgelsen i Europa og Asia. Å ville skape et europeisk eller internasjonalt fellesskap uten Gud og religion ville være ensbetydende med å forme en skapning uten sjel, fremholder kardinalen.

Kardinalen innleder sin erklæring med ordene fra antifonen: «Herre, gi oss fred i vår tid», og oppfordrer alle kristne til å be for den virkelige fred. Det er det eneste vi kan gjøre.

JUGOSLAVIA

Voksende misstemning mot England.

De løfter president *Tito* ga under sitt opphold i England om å bringe en bedring i den kirkelige situasjon i Jugoslavia, har hittil ikke gitt seg praktiske utslag. Man kan snarere tvert imot slå fast at presset på Kirken og hierarkiet har tiltatt.

Dette har ført til en stadig voksende misstemning mot England blant de jugoslaviske katolikker. «Den utstrakte hånds politikk» som England praktiserer overfor *Tito*, har fremkalt stor skuffelse og forbitrelse. I Kroatias hovedstad Zagreb er man overbevist om at Churchill har latt seg bluffe: alle Churchills forsøk på å få *Tito* til å innta en mer forsonlig holdning har slått feil.

Folketelling som middel til å få ram på Kirken.

Tirsdag den 31. mars ble det holdt en folketelling i Jugoslavia, den andre under *Tito's* styre. Den første ble holdt i 1948, men den gang fantes det ikke noe spørsmål vedrørende religionen. Denne gang ble imidlertid hver enkelt borger spurt om hvilken religion de bekjenner og i fall hvilken, eller om de er uten religion. Borgerne ble også minnet om at bekjennelse til en religion må være ensbetydende med fast overbevisning om vedkommende religions sannhet. Foreldre ble gitt tillatelse til også å svare for sine barn opp til 14 års alderen.

I tilknytning til denne folketelling skrev en av de kommunistiske størrelser, *Mose Pijade*, i *Slovenski Procevalec* den 10. februar følgende:

«Noen mennesker har den oppfatning at studiet av religionen i vår stat er helt unødvendig, for religionen er en privatsak og Kirken er skilt fra staten. Det er nødvendig å vite hvor mange mennesker som bekjenner en bestemt religion og hvor mange borgere som er uten. Ved hjelp av disse oppgaver blir det da mulig å avlese om religionen vinner terreng eller om den trenges tilbake og om det er religionen eller ateismen som har fremgang. I vårt samfunn er det nødvendig å merke seg disse sosiale kjensgjerninger. Det er den personlige overbevisning som er avgjørende...»

Det foreligger ingen grunn til å tvile på at kommuniststyret i Jugoslavia håper og venter at det vil bli mulig å kunnngjøre at en meget stor del av befolkningen på grunn av de stadige forfølgelser og trakasserier ikke vil ha mot til å identifisere seg med Kirken for så med brask og bram å slå fast at de troende bare utgjør en liten, ubetydelig minoritet.

Dette kan vi slutte oss til av den reaksjon den appell biskopen av Split, mgr. *Bonafacic*, før folketellingen rettet til de troende. Biskopen minnet dem om Kirkelovens bestemmelse i Canon 1325 som gjør det til en plikt for alle katolikker å bekjenne farge. Kommunistavisen *Borba* stemplet denne appell som et forsøk på å skjerpe motsetningene mellom Kirke og stat og på å skape forvirring blant de troende!

SPANIA

Hva spanske katolikker gjør for flyktninger fra landene bak jernteppet.

«The Tablet»s korrespondent i Madrid skriver:

«Den kroatisk koloni i Madrid har feiret kroatenes nasjonaldag med pontifikalmesse i Buena Dicha-kirken. Messen ble selebrert av Den spanske kirkes primas, kardinal *Pla y Deniel*, assistert av erkebiskopen av Sarajevo, mgr. *Saric*, som lever i landflyktighet. Blant de tilstedeværende så man borgermesteren i Madrid og Kroatias, Slovakias, Romanias og Polens tidligere ministre i Madrid. Et *Te Deum* ble sunget i anledning mgr. *Stepinac's* utnevning til kardinal.

De spanske katolikkens sympati for de undertrykkede folkene bak jernteppet har gitt seg praktiske utslag. Under ledelse av jesuittpater A. *Santiago* sender den spanske nasjonale kringkaster hver dag programmer til Russland, Ukraina, Polen, Romania, Ungarn og Slovakia.

De spanske religiøse ordner viser flyktningene stor gjestfrihet. Det tenkes også på fremtiden. Takket være stor gavmildhet fra Den spanske katolske aksjon er det opprettet et eget fakultet, *Colegio Mayor de Santiago Apostol*, knyttet

til Madrid Universitet, hvor flyktingene kan fortsette sin akademiske utdannelse. Siden 1946 har over 450 studenter avlagt eksamen ved dette fakultet. Idéen med det er å skape en elite som vil være i stand til å ta fatt på gjenreisningen av et kristen samfunn i de øst-europeiske stater som i dag lider under kommunistisk undertrykkelse, når landene igjen blir frie. For tiden studerer to hvit-russere, 25 kroater, 7 slovakere, 18 slovenere, 3 georgiere, 1 estlender, 15 ungare, 3 litauere, 1 lettlander, 5 tsjekkere, 30 polakker, 1 serber, 5 rumenere og 30 ukrainere ved dette fakultet som helt og holdent drives for innsamlende midler. Studentene får alt hva de trenger, inklusive lommepenger. Under *Anno Santo* 1950 ble disse studenter tatt med på en pilegrimsreise til Rom.

TYSKLAND

Bryt taushetens komplott!

«Bryt taushetens komplott» var mottoet for en aksjon som biskoper og legfolk i bispedømmet Limburg i Tyskland har gjennomført for «Taushetens og lidelsens Kirke», som demonstrasjon for den forfulgte Kirke i Øst-Europa. Over 100 000 mennesker — både katolikker og ikke-katolikker — deltok i demonstrasjonen. Ved avslutningshøytideligheten som fant sted foran domkirken i Frankfurt, oppfordret biskopen av Limburg, dr. *Wilhelm Kempf*, de tilstedeværende 11 000 mennesker til å være med i arbeidet for å demme opp for vantroen. Biskopen viste uttrykkelig til at martyriet ofte bare ble betraktet som en slags helgenlegende, men at det idag er en realitet som ingen kristen europeer får lukke øynene for.

2000 Sangerknaben i Kölnerdomen.

Pueri Cantores som er en sammenslutning av 15 000 kirkekor med 64 000 Sangerknaben, holdt sin 4. internasjonale kongress i Kölnerdomen den 10. april. Erkebiskopen av Köln, kardinal *Frings*, seblebrerte messen. Blant de tilstedeværende så man den apostoliske nuntius i Tyskland, dr. *Aloysius Muench*, de tre stedfortredende biskoper i Köln, domkapitlet og mange æresgjester fra det kirkelige og offentlige liv. Kirken var fylt til trengsel av troende og mange utenlandske delegasjoner.

Kardinalen hilste korene som var kommet fra Frankrike, Italia, Spania, Belgia, Holland og Tyskland og delegasjonene fra Luxembourg, Irland, Canada, Sveits, Portugal, de forrente stater og Brasil på fransk, tysk og italiensk. Og så tok gudstjenesten til — en av de virkelig uforglemmelige — med

2 000 klokkerene guttestemmer som sang messens forskjellige deler under ledelse av presidenten for *Pueri Cantores*, prelaten mgr. *Fernand Maillet*, fra Paris. Gudstjenesten ble avsluttet med at det mektige kor sang Mattheuspasjonens sluttparti.

«Ideologisk testing» i østsonen.

Petrusblatt som er talerør for det katolske bispedømme Berlin — det er nå forbudt i østsektoren av byen og også i østsonen — forteller om de offentlige «ideologiske eksamensforhør» som nylig har funnet sted ved en rekke høyere skoler i østsektoren. Forhørene varte opptil ti timer. Hensikten er å «teste» elevenes innstilling til kommunismen. «Dette nye påfunn har vakt stor forbitrelse blant foreldrene, skriver *Petrusblatt*. «De avslører en umenneskelig terrorisering av samvittighetene og tar sikte på å eliminere Kirkens innflytelse på ungdommen. Elevene må avlegge et høytidelig løfte om å støtte de kommunistiske organisasjoner og motarbeide avvikende grupper som Den katolske kirkes og andre religiøssammfunn. Den protestantiske ungdomssammenslutning *Junge Gemeinde* er for tiden særlig utsatt for hardt press. Kommunistene oppsøker skolene og taler imot dem; de krever også at elever som tilhører denne sammenslutning skal relegeres fra skolene.

En katolsk prest, *Friedrich Hildebrandt*, som virket i Kirchmoeser nær Magdeburg, er blitt arrestert.

TSJEKKOSLOVAKIA

Er mgr. Hala død i fengslet?

Ifølge meldinger som er nådd Wien, skal mgr. *Frantisek Hala* som var en ledende personlighet i det tsjekkosllovakiske folkeparti til kommunistkuppet i mars 1948, være avgått ved døden i fengsel allerede i november i fjor. Under krigen var mgr. Hala medlem av den tsjekkosllovakiske eksilregjering i London og vendte tilbake til Praha sammen med president *Benes*.

Den tidligere leder av folkepartiet, mgr. *Jan Sramek*, som til februar 1948 var en av de toneangivende personligheter i det politiske liv i Tsjekkoslovakia, skal sitte arrestert i det tidligere premonstratenserkloster Grulich ved den bøhmischlesiske grense. Mgr. Hala og mgr. *Sramek* ble arrestert under et forsøk på å forlate Tsjekkoslovakia i 1948 og dømt til lange frihetsstraffer. Etter meldinger som også er nådd Wien, skal erkebiskop *Beran* også være internert i det samme kloster. Erkebiskopen som er helt avskåret fra omverdenen, skal være åndelig ubrutt og ellers ved god helbred.



Vi ordner Deres reise

i Norge eller til utlandet — vi skaffer alle billetter og ordner hotellplass i inn- og utland

Spør etter vårt program over selskapsreiser

METRO TRAFIKK ^{A/S}

Karl Johansgt. 31 (inng. Arbeidergt.)

Telf. 33 32 43 - 33 32 52 - 33 63 02

Alt i såpe- og vaskeartikler

GARILLS AGENTUR - OSLO

GRØNLAND 4 - TELEFON 68 40 35, 68 45 87

Til buljong
supper, sauser
og stuinger



NOREX SUPPE KRAFT

BULJONGPULVER og
ekte KJØTTEKSTRAKT

FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD MUSIKHANDEL
& MATHIESENS MUSIKHANDEL

Musikk — Radio

KLEMET JOHANSEN

Fredrikstad Begravelsesbyrå

Bakgaten 10 - Tlf. 3062

FREDRIKSTAD

MEIERI

BERGEN



DIDR.
MEHN - ANDERSEN
LEGE- og SYKEREKVISITER
Bergen

L. W. TORNØE A/S

≡≡≡ *Papirhandel* ≡≡≡

BERGEN

Eches Papirhandel
Bergen
NYGÅRDSGT. 4

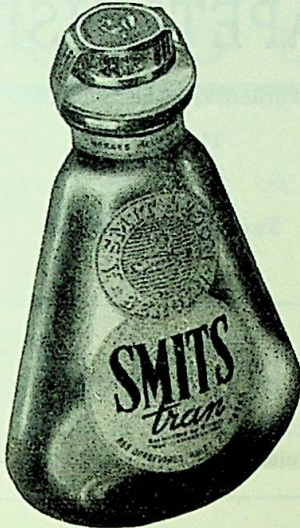
KOBA CHRISTENSENS
BEGRAVELSESBYRÅ

ENGEN 37 - BERGEN

Telefon: 11 804

Privat: 98 013 - 96 588

HVER DAG



Føres av større kolonialforretninger

A. SMIT & ZOON
BERGEN

BIRGER MICHELEN

MALERMESTER

FOSSWINKELSGATE 20

Maler prestegården i Bergen

Tlf. 12 443 - 97 269

Manufakturvarer
sengeutstyr

SVERRE W. MONSEN
BERGEN

FOTOGRAFISKE ARTIKLER ★ KINO OG LYSBILLEDUTSTYR

A/s *Wernøe & Gulbrandsen*

KODAKFILM ★ KINOMASKINER ★ RØNTGENFILM



All slags

skadeforsikring

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

A/S KR. MADSENS BOK- & PAPIRHANDEL
BERGEN

BRYGGEN 5 - LEPPEN - TELEFON 11 482

DEN ERFARNE,
LEVERANDØR
PROTECTOR
A/S
STEMPEL - SKILT - & ETIKETT FABRIKK

STEMPLER
av enhver art

SKILT
for ethvert behov

DRAMMEN

Forlang



Nylonstrømper
og
Trikotasje

P. Christensen A/S - Drammen

Gustav Thielemann
Pølse- og hermetikkfabrikk
DRAMMEN

Norløffs Jernvarefabrikk

Drammen - Tlf. 2085

*Alltid først
med det siste...!*

ANDR. Thorkildsen's

Utstysvarer- og manufaktur, Drammen

A.s P. Ltz Aass

Drammen

Gustav Bøhm & Søn A/S
Bakeri og Konditori

Drammen

Harald Lyche & Co.

Bøker - Papir - Toalettsaker
Sportsartikler - Lekesøy

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

Martin Olsen

Overrettssakfører

Stortingsgt. 4 - Telefon 41 67 39
OSLO

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo. Telefon 41 01 10.



Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN


Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo
Tlf. 41 07 76

Tapeter — Linoleum

MARGARIN

 **Dag-Ny Margarinfabrikk A/S, Oslo**

Joh. Weydahl A/s

**KAFFE
og
HERMETIKK
engros**

Oslo - Centralb. 68 18 07

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

ØKONOM Centralopvarming

Inneh.: Trygve A. Engh
Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp
Varmtvann — Olje — Stoker
Fyring — Kjelerep. — Ettersyn

*Denne plass er ledig
for Dem*

ST. OLAVS ADMINISTRASJON
anmoder

*høfligst om snarlig innbe-
taling av kontingenten for
1953.*

De som rester for 1952, må være
forberedt på stopp.

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 99 90

Ved innsendelse av beløp som gjel-
der gaveabonnement bes elskverdiggst
ordet **gaveabonment** påført bestill-
ingen, slik at ekspedisjonen kan sende
giverens hilsen til mottageren.

St. Olavs Ekspedisjon.